

Keurmerken geven een loze belofte

UTZ en Rainforest Alliance, certificeerders van duurzame handel met lagelonenlanden, fuseren. Milieucentraal reageert blij. Duurzaam moet makkelijker en helemaal normaal worden voor consumenten. Binnenkort kopen we daarom straks alles duurzaam, wordt al voorspeld. Is de wereld dan gered?

DICK VEERMAN

Hoofdredacteur Foodlog

OPINIE

Eerder dit jaar kwam Milieucentraal met een advies aan de overheid en het Nederlandse publiek: koop deze elf keurmerken en draai de rest de nek om. Omdat de consument door de bomen van het woud aan private duurzaamheidskeurmerken het bos niet meer zou zien, trok Milieucentraal er op verzoek van onze regering een aantal voor.

Bijzonder. Private organisaties krijgen de rol van overheden en handhavers om normen te bepalen waaraan productie minimaal moet voldoen. Volgens de parlementaire democratie hoort de stem van het volk daarover te gaan. Dat is niet meer zo. Waarom is onduidelijk.

Private keurmerken beogen al het aanbod te 'verduurzamen'. Ze nemen de rol van de Warenwet over en kunnen - kennelijk - alles wat ooit onduurzaam was nu duurzaam maken. De NOS meldt dat het hard gaat omdat de vraag groeit. Consumenten zijn overtuigd van duurzaam, weet de nieuwszender.

Waarom handelaren aan de

Als we met z'n allen duurzaam maar evenveel kopen, redden we dan de wereld?

Foto: Twan Wiermans

nieuwe Warenwet willen voldoen, is duidelijk. Wie niet duurzaam is, wordt straks niet meer gekocht. Mensen zijn niet lullig en doen mee met een belofte die alle media, NGO's en keurmerkmarketeers ons dagelijks voorhouden.

Daarom regent het blij nieuws. Alles wordt fairtrade, alles wordt UTZ/Rainforest, alles wordt duurzaam opgevest en alle boerderijdieren worden duurzaam. Ik blijf met een verontrustende vraag zitten. Als we met z'n allen alles duurzaam kopen en we blijven evenveel kopen, redden we dan de wereld en onze samenleving? Er is geen keurmerk dat me dat uit kan leggen.

Als de wereld voorheen onduurzaam was en nu opeens alles duurzaam gekocht kan worden terwijl ik gewoon door kan gaan met consumeren, dan klopt er iets niet. Duurzaam betekende namelijk gas terugnemen omdat de aarde grenzen kent, er steeds meer mensen komen en vooral miljarden mensen meer gaan delen in de opgebouwde luxe van dat consumeren. Dat wordt dus consuminderen.

Of we wellicht ons leven moeten veranderen, schijnt geen onderwerp van gesprek te hoeven zijn. Toch moeten samenlevingen die zo voor grote veranderingen staan als de onze het daar juist wel over hebben. Vervolgens kun je wat we duurzaam vinden. Nu ligt er een even loze als vage belofte.

'Het maken van een duurzame keuze in de supermarkt wordt nu nog makkelijker', zegt Milieucentraal. We hoeven alleen maar hetzelfde te kopen als voorheen, maar dan met een duurzaam stickertje van een private certificeerder die we maar moeten vertrouwen op zijn duurzaamheidsnormen en de hand-

having daarvan. De uitdaging van duurzaamheid is het verminderen van onze geweldige consumptiedruk. De uitdaging van keurmerken is een heel andere. Ze willen ons zoveel mogelijk producten met een 'betrouwbaar' en betaalbaar keurmerk verkopen. Dat levert de juiste marge op en is commercieel verantwoord. Natuurlijk werkt dat.

MONNIK

Van mij hoeft niemand als een monnik te gaan leven, maar commercie verkopen als lekker duurzaam gaat me te ver.

Duurzaam gaat over consuminderen en niet over een oneindige stroom blij kip, grasgevoerde melk, duurzaam gekweekte zalm en betaalbare soja zonder GMO én zonder gif.

Natuurlijk heeft de aarde grenzen. Keurmerken op alles - de nieuwe private feel good Warenwet - laten ons denken dat de hemel op aarde bestaat. Dat is flauwekul en een klassieke commerciële leugen.

► Meer over deze discussie op www.foodlog.nl

COLUMN

Boer blijft het beroep van de toekomst

Ik wil op deze plek in Nieuwe Oogst ditmaal een Brabants probleem aansnijden, omdat wat zich nu afspeelt in mijn provincie, symbool staat voor de manier waarop de politiek tegen de land- en tuinbouw aankijkt.

Het provinciebestuur (SP, PvdA, D66 en VVD) ontvouwde woensdag haar definitieve plannen voor de veehouderij. In een notendop: stallen voor koeien, varkens en kippen moeten niet in 2028 aan de scherpste milieueisen voldoen, maar al in 2022. Geen rekening houdend met het feit dat de Brabantse veehouderij de afgelopen decennia de uitstoot van ammoniak al met tientallen procenten verminderde. Daarnaast moeten bedrijven voor elke 10 vierkante meter nieuwe stal eerst elders in de provincie 11 vierkante meter oude stal slopen. De kosten zijn uiteraard voor de veehouder.

Deze stapeling van regels gaat leiden tot het voortijdig einde van vijfhonderd Brabantse veebedrijven. Honderden andere boerengezinnen komen onder de armoedegrens terecht. Zo'n beleid toont aan dat het politiek draagvlak voor intensieve vormen van land- en tuinbouw afkalft. Niet alleen in Brabant, maar in heel Nederland.

Duurzaamheid en volhoudbaarheid doen niet meer mee in de discussie, innovatie in de sector komt volledig tot stilstand. Onze volksvertegenwoordigers bedrijven liever symboolpolitiek: de veestapel moet kleiner, ongeacht de milieuwinst die de sector boekt.

Toch moeten we als boeren en tuinders blijven werken aan een volhoudbare land- en tuinbouw. Boeren hebben oplossingen en laten dat ook al zien! Juist nu moeten we onze verantwoordelijkheid nemen en ons niet laten afleiden. Want ik blijf de diepe overtuiging houden: boer is hét beroep van de toekomst.

HANS HUIJBERS
LTO DUURZAAM ONDERNEMEN

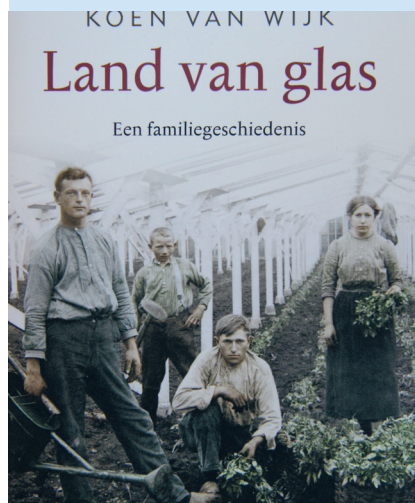

OPMERKELIJK

Een journalistieke farce. Waarom vraag je je niet af welk achterliggend doel zo'n lobbyorganisatie heeft?

Journalist en programmamaker Teun van de Keuken haalt in de Volkskrant scherp uit naar journalisten die de afgelopen weken positief berichtten over de verkiezing van het lekkerste plattelandsluchtje van 2017, een actie van Bionext.

Drie generaties tuinders tegen de achtergrond van de twintigste eeuw. Dat is het thema van Land van glas, een boek dat sectorontwikkelingen tekent aan de hand van een familiegeschiedenis.

Familiegeschiedenis tekent ontwikkeling tuinbouw

JAN VAN LIERE

Het is nog maar net honderd jaar geleden dat Nederlandse tuinders begonnen met het telen van tomaten. De eerste pogingen waren niet erg succesvol, niemand wilde de onbekende vruchtgroente eten. Ook de tuinders zelf niet. Maar ook toen al was de ondernemersgeest sterk: zodra bleek dat men in Engeland wél tomaten lustte, sprongen telers en handelaren daar op in. De rest is geschiedenis. Tomaten werden het grootste gewas van de tuinbouw. De opkomst van de tomaat is een onderdeel van de boeiende geschiedenis van de Nederlandse glastuinbouw. Journalist en auteur Koen van Wijk schreef er een bijzonder boek over. Hij

combineert de ontwikkelingen in de tuinbouwsector namelijk met de geschiedenis van zijn eigen familie.

Drie generaties, afstammend van de negentiende eeuwse 'warmoezier' Brecht Moerman in Hillegersberg, die vrijwel zonder uitzondering in de tuinbouwsector actief zijn. Voorspoed en tegenspoed wisselen elkaar af, maar een rode draad is dat er hard wordt gewerkt en dat voortdurend wordt ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen en mogelijke marktkansen.

Een mooi voorbeeld is de populariteit van witte lelies, in verband met de begrafenis van Prins Hendrik in 1934. De bloemen waren die zomer niet aan te slepen. Veel tuinders, ook Bram Moerman, plantten het volgende seizoen

opnieuw lelies. De vraag was echter alweer ingezakt en de afzet bleek een drama.

De combinatie van sectorontwikkelingen en een herkenbare familiegeschiedenis geeft Land van glas meerwaarde. De zorgen en vreugden van de familie Moerman houden de lezer geboeid. En veel meer dan een serie statistieken maakt het duidelijk dat het succes van de glastuinbouw gewoon mensenwerk is.

Mensenheugenis gaat niet veel verder dan twee generaties, besefte Van Wijk na gesprekken met zijn 86-jarige oom Pau Moerman. Daarom was het een gouden greep deze familie- en sectorgeschiedenis tijdig in een boek vast te leggen.

ISBN 978 94 004 05646. Uitgever Thomas Rap.

BOEKBESPREKING

